

[Alvilda Larsen.]

har til behandling her, skal opfattes som et udtryk for, at den højtærede boligminister i dag har den overbevisning, at en lejeforhøjelse under ingen omstændigheder er nødvendig:

Det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp sagde i går til det ærede medlem hr. Ingvar Dahl, at han havde åbnet en dør på klem med hensyn til dette spørgsmål. Ja, og det ærede medlem smuttede hurtigt indenfor, og nu skal de to ærede medlemmer vel så til at tale under fire øjne, omtrent da, om dette problem, og derfor er jeg bange for, hvad der kommer ud af det; jeg må sige, jeg frygter det værste. Jeg ville derfor sætte pris på, om boligministeren ville give mig svar på det vigtige spørgsmål, som jeg rejste i går og ikke fik besvaret.

Hans Hansen (Rørby): Jeg vil gerne først takke den højtærede boligminister for hans udtalelser angående § 159 i lovforslaget, hvoraf det fremgik, at ministeren vil tage op til fornyet overvejelse spørgsmålet om de frivillige overenskomster om lejeforhøjelser, der er indgået siden 1942 under lejemalets beståen, og som ifølge lovforslaget ikke kan gøres gældende overfor nye lejere. Jeg tror, det er meget vigtigt, at dette spørgsmål bliver taget op til fornyet overvejelse, og som jeg antydede det i min tale i går, kan bestemmelsen få uoverskuelige konsekvenser, hvis man, hvor der gennem en årrække har været en urimelig lav leje, har truffet en frivillig overenskomst om en lejeforhøjelse, som så annulleres mange år efter. Det kan virke fuldkommen ruinerende for de parter, der har med ejendommen at gøre, og det er dog ikke lovens mening.

Trods ministerens argumentation og svar for den offentlige kontrol med byggearbejdet, som ministeren jo tror på, men som jeg for mit vedkommende er meget, meget skeptisk overfor, synes jeg, der var en svaghed i ministerens betragtninger, nemlig den, at han ikke på noget område kunne anvise en mulighed for, at der kunne bygges flere huse. Det er dog det centrale i hele sagen. Vi kan diskutere spørgsmålet om, hvor stor støtte der skal ydes det private og det offentlige boligbyggeri, og vi kan diskutere, hvordan staten overhovedet skal optræde, om den skal være kreditforening, men hvordan får vi bygget nye lejligheder? Det er det afgørende spørgsmål, og jeg rejste det i min tale i går. Jeg tror, det er nødvendigt at finde en ny vej her, jeg tror, det er nødvendigt, at man åbner adgang for

borgerne til selv at løse spørgsmålet ved at give dem adgang til at erhverve grunde. Det er en offentlig opgave. Vi kan diskutere, hvorvidt det er socialisering; eller det ikke er det, men vi kan ikke diskutere, hvorvidt det er en offentlig opgave at sørge for, at der er adgang for borgerne til at skaffe sig tag over hovedet. Det er et spørgsmål, som i høj grad tangerer spørgsmålet om ejendomsret. Dette spørgsmål blev berørt af det ærede medlem hr. Thestrup, der i modsætning til det ærede medlem fru Alvilda Larsen, der betegnede ejendomsretten som tyveri; sagde, at han betragtede ejendomsretten som noget meget værdifuldt. Jeg tror, det er begrænset, hvad der kan være ejendomsret til; i sin tid var det almindeligt, at der var ejendomsret til slaverne. Der kan heller ikke være ejendomsret til de værdier, som samfundet har skabt, og til jorden, men der kan være ejendomsret til de værdier, som den enkelte har skabt ved sit arbejde. Her blander man det hele sammen og taler om socialisering. Socialisering er statsindgreb i erhvervslivet, og at staten optræder som kreditforening. Jeg tror, at skal man løse spørgsmålet, må der gives adgang for borgerne til i højere grad selv at løse det, for staten og det offentlige kan alligevel ikke; det har vi fået beviser for i alt, hvad vi har foretaget os. I en voldsom krisetid, i 1880'erne, revolutionerede og nyopbyggede man fuldstændigt landbrugsproduktionen uden statsstøtte. Det var ikke staten, man gik til om anlæg; man byggede op ved egen hjælp og den solidaritet, som alt stort i landet er bygget op ved. Der er aldrig gjort noget af staten, den har kun lagt hindringer i vejen for borgernes udøvelse af deres virksomhed, og det er en misforståelse, der får mange kommunistisk sindede og tildels den højtærede minister til at tro, at lejerne er den svage part. Grunden er, at man har oprettet monopoler, har givet den cadeau til enkelte mennesker at være grundejere og skabe monopol for sig selv med statens støtte. Hvis befolkningen får lov til at råde over sit eget, og staten blot giver adgang til erhverv, behøves ingen statsstøtte, hverken til løsning af boligspørgsmål eller andre spørgsmål; så kan man selv og behøver ikke statens hjælp.

Boye Meyer: Den højtærede boligminister mente åbenbart ligesom den ærede ordfører for det kommunistiske parti, at privat boligbyggeri stadig vil have muligheder, selv om bestemmelsen i lovforslagets § 74 føres ud i livet. Jeg tror ikke, at det vil være tilfældet, fordi jeg bag mine egne tan-